

BOEKHOUDEN

DOOR
A. A. D. BOUWHOF
J. C. LAGERWERFF
J. H. A. KREDIET

DEEL 3

P. NOORDHOFF N.V. GRONINGEN · BATAVIA

BOEKHOUDEN

DOOR

A. A. D. BOUWHOF
J. C. LAGERWERFF
EN J. H. A. KREDIET

DEEL III

DERDE DRUK

P. NOORDHOFF N.V. — 1938 — GRONINGEN, BATAVIA.

VOORBERICHT BIJ DE 3e DRUK.

In verband met het gewijzigde programma voor de H.B.S. A. is aan de tweede afdeling een hoofdstuk toegevoegd, behandelende de „grondbeginselen van de filiaalboekhouding".

Verder werd het hoofdstuk „Kameralistische Boekhouding" enigszins uitgebreid en meer nadruk gelegd op het verschil tussen een „jaarrekening" en een „Staat van baten en lasten".

Ook de overige hoofdstukken werden met zorg herzien, terwijl aan de opgaven die van de examens L.O. der laatste jaren werden toegevoegd.

Voor opbouwende critiek houden wij ons, als steeds, gaarne aanbevolen.

Den Haag,
Utrecht, Maart 1938. DE SCHRIJVERS.

INHOUD.

AFDELING I.

AFDELING II.

Bestand. t/m blz. 35.
maken: 25-26-26a-28-30-32-36-39-40

HOOFDSTUK III.

Naamloze Vennootschap. [1])

a. De rekeningen van het aandelen-kapitaal.

Uit de wettelijke bepalingen betreffende de N.V., opgenomen het aanhangsel van dit werk, blijkt onder meer:

1e. dat het gehele aandelen-kapitaal van een N.V. niet di geplaatst behoeft te worden;

2e. dat het geplaatste aandelen-kapitaal niet direct volgestort hoeft te zijn.

In betrekking tot het aandelenkapitaal kunnen dan ook o.m. het grootboek van een N.V. de volgende drie rekeningen voorkome

a. **„Aandelen-kapitaal".**

b. **„Aandelen in portefeuille"** (ook wel genoemd „Ongeplaats aandelen").

c. **„Aandeelhouders nog te storten"** (of kortweg „Aande houders").

De rekening „Aandelen-kapitaal" wordt:

gecrediteerd: 1) *bij oprichting van de N.V.* voor het kapitaal, zoals d in de acte van oprichting is vermeld;

2) *gedurende het bestaan van de N.V.*, voor het nomina bedrag, waarmede het aandelen-kapitaal eventue wordt vergroot.

gedebiteerd: *gedurende het bestaan vàn de N.V.*, voor de bedrage waarmede het oorspronkelijke aandelen-kapitaal word ingekrompen.

Het kapitaal kan bv. worden verminderd, doordat besloten wordt geleden verliezen op het geplaatste aandelen-kapitaal af te schrijven

De rekening: „Aandelen in portefeuille" wordt:

gedebiteerd: *voor de nominale waarde* van de *nog niet geplaatste* aandelen;

---

[1]) Voor een bespreking van deze ondernemingsvorm zie „Aanhangsel".

gecrediteerd: *voor de nominale waarde* van de aandelen, die in de loop van het boekjaar geplaatst worden.

Zolang niet alle aandelen zijn geplaatst, zal de rekening „Aandelen in portefeuille" derhalve een debet-saldo vertonen.

De rekening „Aandeelhouders nog te storten" wordt:

gedebiteerd: voor het bedrag, dat nog van aandeelhouders kan worden gevorderd tot volstorting van hun aandelen.

gecrediteerd: voor elke storting door aandeelhouders.

De stortingen kunnen geschieden:

a. op van te voren vastgestelde data;

b. door een besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders;

c. op last van den curator, in geval van faillissement.

Zolang de aandelen niet zijn volgestort, staan zij op naam (zie aanhangsel). In dat geval wordt door het bestuur van de N.V. een **„Aandeelhouders-register"** (ook wel *„aandelen-register"* genaamd) bijgehouden. In dit register wordt voor elk aandeel een pagina bestemd, waarop wordt aangetekend: het nummer van het aandeel, het daarop in totaal te storten bedrag, alle door de houder van het stuk verrichte stortingen, alsmede de overschrijvingen.

Zulk een pagina kan er bv. als volgt uitzien:

Aandeel No. 48263; nom. waarde *f* 1000, te betalen met *f* 1350.

Aandeelhouders		Datum van storting		Storting			Nog te storten		Datum van overschrijving	
Naam	Woonplaats			%	Bedrag					
		1934							1935	
N. Nix ...	Den Haag	Maart	4	45	*f* 450	—	*f* 900	—	April	6
G. Hendriks	Rotterdam									

Voorbeeld:

Een N.V. wordt opgericht met een aandelen-kapitaal van *f* 800.000.

credit onder „Crediteuren" (c.q. onder „Te betalen wissels") voor de *nominale* waarde;

debet onder „Intrest" voor het disconto.

Via de rekening „Intrest" komt dan het disconto van de vorderingen en schulden in eigen valuta op de Verlies- en Winstrekening van het af te sluiten boekjaar.

Bij een groot aantal uitstaande vorderingen en schulden, en bij een uitgebreide wisselportefeuille, vereist het berekenen van de contante waarde der vorderingen en schulden zeer veel arbeid.

Vandaar, dat dan debiteuren en crediteuren *in eigen geld*, te innen wissels *in eigen geld*, en te betalen wissels, veelal voor de **nominale waarde** op de balans worden opgenomen, waarbij men veronderstelt, dat het disconto van de vorderingen dat der schulden ongeveer opheft.

Voorbeeld:

Op een saldibalans komt o.m. de rekening „Debiteuren" voor met een bedrag van *f* 24.000; de contante waarde van de vorderingen is *f* 23.800. Gevraagd:

Wat moet hiervan op de kolommenbalans worden opgenomen?

Kolommenbalans.

Rekeningen	Saldibalans		Verlies en Winst		Balans	
	Debet	Credit	Verlies	Winst	Debet	Credit
Debiteuren ..	*f* 24.000 —				*f* 24.000 —	
Intrest			*f* 200 —			*f* 200 —

Voorbeeld:

Op een saldibalans, per 31 December, komen o.m. onderstaande rekeningen als volgt voor:

Te innen wissels	D.	*f* 6.000,—
Te betalen wissels	C.	- 22.000,—
Crediteuren	C.	- 80.000,—
Debiteuren	D.	- 110.000,—
Intrest	C.	- 4.000,—

De inventaris vermeldt:

contante waarde: Te innen wissels......... *f* 5.940,—
„ „ : Te betalen wissels .... - 21.500,—
„ „ : Crediteuren .... - 79.200,—
„ „ : Debiteuren .... - 108.000,—
nog te vorderen intrest .... - 1.000,—

Gevraagd:

a. de kolommenbalans voor bovenstaande rekeningen.
b. de rekening „Intrest", na afsluiting en heropening.

Kolommenbalans.

Rekeningen	Saldibalans		Verlies en Winst		Balans	
	Debet	Credit	Verlies	Winst	Debet	Credit
Te innen wissels..	*f* 6.000 —				*f* 6.000 —	
Te betalen wissels..		*f* 22.000 —				*f* 22.000 —
Crediteuren		- 80.000 —				- 80.000 —
Debiteuren	- 110.000 —				- 110.000 —	
Intrest		- 4.000 —		*f* 4.240 —	- 2.300 [1]	- 2.060 [2]

Intrest.

Datum		Omschrijving	Bedrag	Datum		Omschrijving	Bedrag
						Telling	*f* 4000 —
Dec.	31	Naar Verlies en Winst	*f* 4240 —	Dec.	31	Saldo	- 240 —
			f 4240 —				*f* 4240 —
Jan.	1	Balans	*f* 2300 —	Jan.	1	Balans	*f* 2060 —

Vorderingen en schulden *in vreemde valuta* worden bij ontstaan en te niet gaan geboekt voor de *koerswaarde*. Ook op de balans worden deze activa en passiva („Debiteuren vr/g", „Te innen wissels vr/g", „Crediteuren vr/g" en rekeningen als „X. te........ m/r") *steeds* opgenomen voor de *koerswaarde* per de balansdatum.

[1]) *f* 2300 is ontstaan uit: nog te vorderen .... *f* 1000
disconto te betalen wissels ... - 500
„ crediteuren .... - 800 *f* 2300

[2]) *f* 2060 is ontstaan uit: disconto te innen wissels..... *f* 60
„ debiteuren .... - 2000 *f* 2060

80.

Saldibalans per 30 Juni 19.. van de N.V. Tin-Maatschappij „Tebat".

1	Kapitaal			f 1.500.000	—
2	7 % obligatielening			- 1.000.000	—
3	Effecten en Hypotheek u/g	f 180.210	80		
4	Kas en Kassiers	- 7.520	10		
5	Concessies	- 5.000	—		
6	N. H. M. Singapore			- 57.926	80
7	Diverse vorderingen	- 65.715	28		
8	Tin	- 359.335	86		
9	Baggermolens en vaartuigen	- 595.161	04		
10	Werktuigen, railbanen, gebouwen	- 1.460.812	77		
11	Dienst der lening	- 46.000	—		
12	Diverse schulden			- 313.842	38
13	Onverdeeld oprichters-dividend			- 35	83
14	Opneming en onderzoek	- 47.151	06		
15	Dividend			- 6.484	80
16	Reservefonds			- 250.362	91
17	Administratie en Directie	- 46.872	93		
18	Geneeskundige hulp	- 22.980	15		
19	Onderhoud bruggen en railbanen	- 3.915	20		
20	Onderhoud gebouwen	- 5.100	11		
21	Los-, laad- en transportkosten	- 114.501	05		
22	Administratiekosten in Ned.-Indië	- 71.841	55		
23	Reis- en verblijfkosten	- 17.165	37		
24	Intrest	- 71.214	45		
25	Coupons			- 595	—
26	Schaderekening motorboot „Annie"	- 8.750	—		
		f 3.129.247	72	f 3.129.247	72

Gegevens:

Fol. 2. Coupon 1 Maart, 1 September.

„ 3. De koerswaarde der effecten bedraagt f 170.390,13. De lopende coupon, ter waarde van f 1822,75 wordt verantwoord op fol. 24.

De hypotheek is groot f 24.000, rentende $5^{1}/_{4}$ %. De hypotheekrente vervalt 1 Mei en 1 November, en is achteraf betaalbaar.

„ 5. Afschrijven tot f 1.

„ 6. De van de bank ontvangen rekening-courant wijst een saldo ten onzen laste aan van f 59.305,05. Het verschil ontstaat, doordat ons in rekening werd gebracht f 1378,25 rente, die door ons nog niet is geboekt.

Fol. 8. Op 30 Juni was nog in voorraad 4926,49 picol tin, ter waarde van *f* 506.535,16.
„ 9. Afschrijven *f* 22.280,43.
„ 10. „ - 123.766,94.
„ 11. 10 % brengen ten laste van het afgelopen boekjaar.
„ 15. Verjaard dividend *f* 402,55.
„ 17. Voorschotten op salarissen *f* 565.
„ 19. Nog te betalen *f* 625.
„ 26. Een bedrag van *f* 7500 is door assurantie gedekt.

Opgave: Vervaardig Balans en Verlies- en winstrekening per 30 Juni.
Geef de voorafgaande journaalposten.

(Hogere Handelsschool, Amsterdam, gewijzigd.)

108.

Journaliseer het volgende besluit:

Van de „Reserve voor koersverschillen" wordt *f* 1780 aangewend tot dekking van het verlies op de effectenportefeuille in het afgelopen jaar.

109.

Gedeeltelijke saldibalans.

Folio	Rekening	Debet	Credit
1	Effecten	*f* 27.640 —	
2	Assurantie reserve		*f* 25.200 —
3	Assurantie $^{e}/_{r}$		- 1.600 —
4	Rente van effecten		- 1.724 —
5	Reserve voor koersverschillen		- 4.320 —
6	Reserve voor aflossing van de 5% obl.-lening		- 6.500 —

1) Waarde *f* 28210. 3) Premiën op lopend risico *f* 200.
4) Lopende rente *f* 250.

Gevraagd:

a. de voorafgaande journaalposten;

b. de bedragen, waarmede bovenstaande rekeningen op de kolommenbalans voorkomen.

110.

De N.V. A..... met een volgestort kapitaal van *f* 300000, heeft een winst gemaakt van *f* 42510. Volgens de statuten wordt de winst als volgt verdeeld:

1) Aandeelhouders *f* 24000,—
2) Directie en commissarissen *f* 4480,—
3) Onverdeeld blijft van de winst *f* 2510,—
4) Gereserveerd voor aflossing van de 4 % obligatielening *f* 5600,—
5) Aan de bestaande reserve wordt toegevoegd *f* 4480,—
6) Van het voor dividend beschikbare bedrag blijft onverdeeld *f* 1440,—

Geef de journaalposten:

a) voor de winstverdeling;

b) voor de uitloting en betaling van 11 obligaties à *f* 500,— van de 4% obligatielening.

111.

Journaliseer de volgende voorvallen onder *a* tot en met *f*.

a. Een N.V. geeft een 5% obligatielening uit, groot *f* 100.000, verdeeld in 100 obligaties van *f* 1000. Door crediteuren van de N.V. worden 90 stuks à 95% genomen; de overige obligaties blijven in portefeuille. De aflossing zal uit de winst plaats vinden.

b. Heden verviel de eerste halfjaarlijkse coupon.
c. Betaald 10 coupons, onder inhouding van *f* 5 couponbelasting.
d. Van de winst wordt *f* 5000 bestemd voor aflossing van obligaties.
e. Uitgeloot 5 obligaties.
f. Na 20 jaar is de obligatielening (oorspronkelijk groot *f* 100000) geheel afgelost en worden aan de aandeelhouders 200 in portefeuille zijnde pref. aandelen à *f* 500 als bonus verstrekt.

(H.H.S. 's-Gravenhage.)

112.

Journaliseer:

1 Febr. Een N.V. geeft à 100 % een 7 % obligatielening uit, groot *f* 300.000 verdeeld in 300 obligaties van *f* 1000, coupon 1/2 en 1/8. Alle obligaties worden per kas geplaatst en volgestort. De kosten, aan de uitgifte der lening verbonden, ten bedrage van *f* 6000, per kas betaald.
De aflossing der lening zal à pari geschieden uit de winst, en wel in 30 jaarlijkse termijnen van *f* 10.000.

1 Aug. Betaalbaar gesteld de halfjaarlijkse coupon van bovengenoemde lening.

16 Aug. Betaald 6 coupons van genoemde lening, d.i. *f* 210, onder aftrek van *f* 4,20 couponbelasting.

23 Febr. De winst over het afgelopen boekjaar (groot *f* 76300) wordt als volgt verdeeld:
a) voor aflossing van de obligatielening wordt gereserveerd ....*f* 10.000,—
b) voor aandeelhouders komt beschikbaar voor uitkering- 45.000,—
c) van het dividend blijft onverdeeld..............- 650,—
d) voor directie en commissarissen komt beschikbaar- 16.520,—
e) aan het pensioenfonds voor het personeel wordt toegevoegd ....- 4.130,—

6 Maart. Uitgeloot 10 obligaties van bovengenoemde lening, en aflosbaar gesteld vanaf 1 April e.k., met bijbetaling van 2 maanden rente ten bedrage van in totaal *f* 116,67.

12 April. Betaald per kas 4 uitgelote obligaties met *f* 4046,68.

113.

Een naamloze vennootschap plaatst op 1 Mei een 5 % obligatielening tot een nominaal bedrag van *f* 100000. Coupon 1/4 en 1/10. Daar 1 Oct. een *vol* halfjaar rente wordt betaald, moet bij de storting een maand rente, (ten bedrage van in totaal *f* 416,67) worden bijbetaald. Koers van uitgifte 90 %. Bankiers-provisie en andere kosten *f* 2000.

De aflossing zal plaats hebben uit de winst. Telken jare zal een bedrag van *f* 10000 uit de winst voor die aflossing worden afgezonderd.

Gevraagd wordt de boeking in het journaal:

a. bij de plaatsing, als het gehele bedrag ineens met den bankier wordt gerekend.

b. bij het vervallen van de October-coupon.

c. bij de eerste reservering van bovengenoemde *f* 10.000.

d. van de afboeking voor de eerste maal van een deel van het disagio ad *f* 1875, dat beschouwd wordt als een verzwaring van de rentelast.

114.

De N.V. „Patria" te Utrecht heeft te haren laste een 5 % obligatielening, welke moet worden afgelost uit de winst. De obligaties zijn aflosbaar à pari, coupon 1 Januari en 1 Juli.

Op 31 December wordt *f* 15.000, voor aflossing van obligaties, van de winst gereserveerd.

Op 25 Januari d.a.v. worden uitgeloot 15 obligaties à *f* 1000 = *f* 15000. Twee hiervan bevinden zich in portefeuille.

De uitgelote obligaties zijn betaalbaar per 1 Maart met 2 mnd. lopende rente (*f* 8,33 per obl. van *f* 1000). Op 1 Maart heeft de uitbetaling plaats van alle obligaties.

Journaliseer voor de N.V. bovenstaande posten.

(H.H.S. Enschede, gewijzigd.)

115.

De N.V. Sigarenfabriek „Brabantia" heeft een geplaatst en gestort kapitaal van *f* 500000. In omloop zijn 225 oprichtersbewijzen. Van hetgeen aan houders van oprichtersbewijzen bij de winstverdeling van het vorige boekjaar toekwam, bleef *f* 700 over. De winst van dit boekjaar bedraagt, na aftrek van belastingen, (waarmede dus geen rekening behoeft te worden gehouden) *f* 130000.

De winst wordt als volgt verdeeld:

6 % aan de aandeelhouders over hun kapitaal.

Van de rest 10 % aan de reserve, 10 % aan de directie, 10 % aan het fonds tot uitloting van obligaties, 35 % aan de aandeelhouders en 35 % aan de houders van oprichtersbewijzen.

Het dividend van de oprichtersbewijzen mag ten hoogste *f* 100 bedragen. Hetgeen meer ter beschikking is, zal worden aangewend tot aflossing van oprichtersbewijzen (door uitloting à *f* 1000 per stuk).

Geef de journaalpost:

1. betreffende de winstverdeling.
2. betreffende de uitloting van obligaties.
3. betreffende de uitloting van oprichtersbewijzen.

(H.H.S. Eindhoven.)

116.

1937

1 Maart Een N.V. geeft, à pari, een 5% obligatielening uit, nominaal groot *f* 1.000.000. De lening is verdeeld in 1000 stukken à *f* 1000; coupon 1/3—1/9.

Alle obligaties worden door tussenkomst van de bank geplaatst, waar de storting heeft plaats gehad. Zij geniet 1% plaatsings-provisie. De overige aan de uitgifte verbonden kosten (ad *f* 8740) worden uit de kas van de N.V. betaald. De lening wordt in 40 jaarlijkse termijnen (ad *f* 25.000) à pari uit de winst afgelost, de eerste termijn vervalt 1 Maart (1938).

1 Sept. Betaalbaar gesteld de heden vervallende coupon der 5% obligatielening.

20 Sept. Per kas betaald 45 coupons (d.i. *f* 1125) onder inhouding van *f* 22,50 couponbelasting.

1938

1 Febr. De winst over het afgelopen boekjaar als volgt verdeeld:

voor aandeelhouders	*f* 100.000,—
voor directie en commissarissen	- 70.000,—
voor pensioenfonds personeel	- 10.000,—
voor tantièmes personeel	- 40.000,—
voor reserve tot aflossing van de obligatielening	- 25.000,—
	f 245.000,—
onverdeeld blijft	- 3.400,—
	f 248.400,—

Tevens worden 25 obligaties van *f* 1000 uitgeloot en per 1 Maart betaalbaar gesteld.

1 Maart. Betaald per kas 12 uitgelote obligaties en 50 coupons (d.i. *f* 1250) onder aftrek van *f* 25 couponbelasting.

Gevraagd:

a) de journaalposten van bovenstaande handelingen;

b) geef de boeking der daarvoor in aanmerking komende transacties in het kasboek en in het bankboek van de N.V.

c) geef de boeking in het kasboek van de N.V., als *alle* transacties daarin moeten worden opgenomen.

d) wat wordt gejournaliseerd, als de lening is afgelost en de voor aflossing gevormde reserve wordt opgeheven; aandeelhouders ontvangen pref. aandelen, die in portefeuille waren.

117.

Een N.V. heeft een obligatielening uitgegeven, groot *f* 200.000 en daarbij bepaald, dat de aflossing zal geschieden uit de winst, met dien verstande, dat uit die winst in enig jaar behaald, eerst 20% zal worden bestemd tot aflossing.

Er worden telken jare zoveel obligaties van *f* 1000 aflosbaar gesteld als mogelijk blijkt.

Op 31 December blijkt uit de boekhouding het volgende:

127.

Op een balans per 1 Januari komen o.a. de onderstaande rekeningen voor:

Dubieuse Debiteuren	D. ƒ 21.385,40
Afschrijving Dubieuse Debiteuren	C. - 4.750,–

Het bedrag ƒ 21.385,40 bestaat uit:

Vordering op K. Pijnakker	ƒ 5.428,75
„ „ W. v. Kallen	- 7.916,48
„ „ P. v. d. Ende	- 6.428,–
„ „ H. Wennekens	- 1.612,17
	ƒ 21.385,40

In verband met deze vorderingen hebben de volgende transacties plaats:

7 Maart. Van P. v.d. Ende ontvangen ter volledige kwijting van zijn schuld: 5 obligaties Nederland, ter waarde van ƒ 5185.

14 April. W. v. Kallen betaalt ƒ 3000.

21 Mei. K. Pijnakker verleent mij 2e hypotheek, rentende 5 %, op zijn huis Markt 24, ad ƒ 4500, onder voorwaarde, dat wij van de rest van onze vordering afzien. Wij gaan hiermee accoord.

20 Juli. De vordering op H. Wennekens ter incassering gegeven aan het Incasso-bureau Verlinden & Co.

26 Aug. Van het Incasso-bureau Verlinden & Co. ontvangen wij de volgende afrekening:

Vordering H. Wennekens ƒ 1.612,17; geïncasseerd..	ƒ 1200,–
Af: kosten	- 125,–
Ingesloten in bankpapier	ƒ 1075,–

5 Sept. De resterende vordering op H. Wennekens afgeschreven.

31 Dec. Bij het opmaken van de balans worden naar „Dubieuse Debiteuren" overgebracht.
Vordering op J. Alderink ƒ 5840; getaxeerd op 40 %.
„ „ L. de Visser ƒ 8324; getaxeerd op 60 %, terwijl de resterende vordering op W. v. Kallen geschat wordt op 30 %.

Gevraagd:

a. De journaalposten volgens de dagelijkse methode.
b. De rekeningen „Dubieuse Debiteuren" en „Afschrijving Dubieuse Debiteuren", afgesloten en heropend.

(R.K. H.H.S. Roermond.)

128.

In het grootboek van A. waren de onderstaande rekeningen met de daarbij vermelde bedragen op 1 Januari heropend.

Dubieuse Debiteuren .... *f* 4520,60
Afschrijving Dubieuse Debiteuren ..... - 1850,40

De saldilijst uit het dubieuse debiteurenboek per 31 December A.P. zag er als volgt uit:

Fol.	Naam	Nominaal bedrag		Schatting		Vermoedelijk oninbaar	
10	J. van Vliet	*f* 1534	20	*f* 750	—	*f* 784	20
32	R. Staring	- 918	60	- 710	20	- 208	40
61	P. van Dam........	- 877	22	- 490	40	- 386	82
71	R. in 't Zand	- 782	14	- 420	80	- 361	34
89	P. Honig	- 408	44	- 298	80	- 109	64
		f 4520	60	*f* 2670	20	*f* 1850	40

a. Geef van onderstaande posten voor zover nodig, de boekingen in het kasboek en memoriaal.

b. Stel de rekeningen uit het Dub. debiteurenboek, die vermeld staan op de gegeven saldilijst, samen; geef hiervan de afsluiting per 31 December d.a.v. en de heropening per 1 Januari.

c. Geef de journaalposten, getrokken uit het door U samengestelde kasboek en memoriaal.

d. Stel de rekeningen „Dubieuse Debiteuren" en „Afschrijving Dubieuse Debiteuren" samen; sluit deze af en heropen ze weer.

10 Maart. In betaling ontvangen van J. van Vliet:
in mindering van onze vordering, een geaccepteerde wissel op N. v. Vleuten, groot.. *f* 800 per 7 Mei.
Af: 60 dagen disconto à 6 % .... - 8

In betaling aangenomen voor .... *f* 792

15 Maart. Ter voldoening van onze vordering cedeert R. Staring aan ons zijn vordering op P. Hartjes, groot *f* 750. Met hem overeengekomen, dat wij hem het restant kwijtschelden.

20 April. Met P. van Dam overeengekomen, dat wij hem volledige kwijting zullen verlenen tegen levering van zijn gebruikte Ford-vrachtwagen. Deze wagen wordt heden door hem geleverd. De waarde hiervan wordt door ons geschat op *f* 450.

10 Sept. Toegetreden tot het onderhands accoord, aangeboden door R. in 't Zand. Hij zal tegen volledige kwijting 50 % van zijn schuld als volgt voldoen: 25 % op 1 November,
25 % op 15 Februari d.a.v.

Opgaven, behorende bij Hoofdstuk VIII.

(Bldz. 87.)

134.

Op een saldibalans komen o.m. de volgende rekeningen voor:

Rekeningen	Saldibalans		
	Debet	Credit	
Debiteuren	f 50.000 —		Contante waarde f 49.600
Te innen wissels	- 40.000 —		„ „ - 39.750
Te betalen wissels ...		f 45.000 —	„ „ - 44.600
Crediteuren		- 30.000 —	„ „ - 29.550
Intrest	- 6.000 —		

Gevraagd:

Met welke bedragen komen deze rekeningen op de kolommenbalans voor?

135.

Op 31 December staat de rekening „Intrest" debet voor f 6000 en credit voor f 4000.

De rekening „Te innen wissels" debet voor f 12000, credit voor f 8000.
De rekening „Crediteuren" debet voor f 9000, credit voor f 16000.
Gevraagd:

Sluit de rekening „Intrest" af, als gegeven is, dat de contante waarde der wissels in portefeuille f 3980 is en die van de crediteuren f 6800.

136.

Sluit de rekeningen „Dubieuse Debiteuren", „Reserve Dubieuse Debiteuren" en „Intrest" af per 31 December, en heropen ze.
Dubieuse Debiteuren: D. f 10.000. C. f 8000.
Geheel oninbaar f 500.
Alsnog dubieus f 900.
Taxatie van alle dubieuse vorderingen 70 %.
Reserve Dubieuse Debiteuren: D. f 3600; C. f 4000.
Intrest: D. f 3500. C. f 2000.
Disconto Debiteuren f 250.
„ Crediteuren - 100.
Hypotheek o/g: C. f 6000.
Rentedagen der hypotheek $^1/_4$—$^1/_{10}$. Rente 6 %.

137.

Onderstaande rekening afsluiten en heropenen:
Intrest.
Tellingen: debet f 3.476,50; credit f 937,64.

Gegevens voor de afsluiting:

Rente ten laste van onzen kassier	....	*f* 120,—
„ „ bate van het Pensioenfonds	....	- 1275,—
„ van Hypotheek u/g	....	- 180,—
„ „ Hypotheek o/g	....	- 160,—
„ „ Prolongatie o/g	....	- 140,—
Disconto Te innen wissels	....	- 124,60
„ Te betalen wissels	....	- 75,48
„ Crediteuren	....	- 90,—
„ Debiteuren	....	- 72,—

f 120 prolongatie-provisie werd ten onrechte op „Onkosten" geboekt.

Rente-nota ten laste van onzen agent te Culemborg, groot *f* 157, werd abusievelijk met *f* 175 geboekt.

f 400 geïncasseerde coupons werd ten onrechte op de Intrest-rekening gebracht.

Geef ook de journaalposten.

(Middelbare Handelsdagschool, Amersfoort.)

138.

In een grootboek staat op 31 December de rekening „Intrest" debet *f* 16.000 en credit *f* 10.500,—.

In dat grootboek treft men bovendien o.m. de navolgende rekeningen aan:

Te innen wissels ...	*f* 40.000,—	(Contante waarde *f* 39.600,—).
Crediteuren	- 55.000,—	(„ „ - 54.550,—).
Debiteuren	- 50.000,—	(„ „ - 49.650,—).
Te betalen wissels .	- 5.000,—	(„ „ - 4.950,—).
Hypotheek o/g	- 45.000,—	Ongeboekte rente 2 mnd. à $4^1/_2$ %.
Prolongatie u/g	- 25.000,—	Gecontinueerd 16 Dec. à 3% (15 dagen).

Sluit de rekening „Intrest" af, en heropen haar weder.

Geef de daarvoor benodigde journaalposten.

(Hogere Handelsschool, Haarlem.)

139.

Stel uit onderstaande gegevens de Balans en de Verlies- en Winstrekening samen, en geef de voorafgaande journaalposten.

Saldibalans.

per 31 December der N.V „De Hoop", gevestigd te 's-Gravenhage.

1	Aandelen-kapitaal			*f* 500.000	—
2	Aandeelhouders nog te storten	*f* 100.000	—		
3	Agio op aandelen			- 20.000	—
4	Onroerende goederen	- 85.000	—		
5	Afschrijving Onroerende goederen			- 16.000	—
6	Goederen	- 368.700	—		
7	Debiteuren	- 113.480	—		
	Transporteren....	*f* 667.180	—	*f* 536.000	—

Stel uit vorenstaande gegevens een winstoverzicht samen over de afd. inbraak-verzekering en geef aan, wat op de balans wordt geboekt.

(H.H.S. Leeuwarden.)

146.

Saldibalans van de Brandassurantie-maatschappij „De Tielse”.

1	Aandelen-kapitaal		*f* 2.000.000 —
2	Aandeelhouders nog te storten	*f* 1.800.000 —	
3	Reservefonds		- 500.000 —
4	Prolongatie u/g.....................	- 100.000 —	
5	Kas	- 9.000 —	
6	Agenten	- 100.000 —	
7	Debiteuren	- 240.000 —	
8	Dubieuse debiteuren	- 8.000 —	
9	Effecten..........................	- 100.000 —	
10	Hypotheken	- 150.000 —	
11	Belegde reserve	- 495.000 —	
12	Polissen		- 11.000 —
13	Te betalen wissels		- 95.000 —
14	Cie. Stad Brussel o/r		- 53.000 —
15	Kantoor-inventaris	- 2.000 —	
16	Gebouwen	- 25.000 —	
17	Schadevergoeding herverzekering ...		- 160.000 —
18	Brandschade.......................	- 400.000 —	
19	Crediteuren		- 10.000 —
20	Onkosten	- 70.000 —	
21	Provisie	- 150.000 —	
22	Intrest		- 20.000 —
23	Premiën		- 1.200.000 —
24	Premiën herverzekering	- 400.000 —	
		f 4.049.000 —	*f* 4.049.000 —

Fol. 3. Zie fol. 11.
„ 7. Hiervan zijn dubieus *f* 3000.
„ 8. Van het totaal der dubieuse posten wordt de afschrijving gebracht op 50 %. ?
„ 9. Waarde *f* 107.500,—.
„ 11. Waarde *f* 499.000,—.
„ 12. Waarde *f* 500.
„ 13. Disconto *f* 1000.
„ 14. Schuld frcs. 1.176.000 à *f* 25 per 100 Belga. 1 Belga = 5 frcs.
„ 15. Afschrijven 10 %.
„ 16. Afschrijven 3 %.
„ 17. Nog te vorderen *f* 25000.

Fol. 18. Nog ~~onafgedaan~~ *f* 100.000,—.
„ 20. Nog te betalen *f* 1500.
„ 21. Nog te betalen *f* 2000.
„ 22. Nog te vorderen intrest *f* 4000. ~~Zie fol. 13.~~
„ 23. Nog te innen *f* 10.000,—; op de rekening zelf te reserveren *f* 100.000,—
„ 24. Op deze rekening te reserveren *f* 50.000,—.

Gevraagd: Verlies- en Winstrekening en Balans samen te stellen.

(R.K. H.H.S. Waalwijk, gewijzigd.)

147.

Een hypotheekbank maakt aan het eind van een boekjaar de volgende saldibalans op.

Saldibalans.

Fol.		Debet		Credit	
1	Kas	*f* 17.000	—		
2	Aandelen-kapitaal			*f* 1.000.000	—
3	Aandelen in portefeuille	- 100.000	—		
4	Aandeelhouders nog te storten	- 720.000	—		
5	5 % Pandbrieven			- 8.000.000	—
6	5 % Pandbrieven in portefeuille	- 300.000	—		
7	Hypothecaire geldleningen	- 7.740.000	—		
8	Intrest			- 82.800	—
9	Gebouwen	- 42.000	—		
10	Onkosten	- 29.000	—		
11	Bank	- 24.000	—		
12	Ingekochte onderpanden	- 76.000	—		
13	Exploitatie ingekochte onderpanden			- 4.500	—
14	Te betalen coupons			- 200	—
15	Kantoor-inventaris	- 9.000	—		
16	Disagio 5 % Pandbrieven	- 39.000	—		
17	Afsluitprovisie			- 17.000	—
18	Agenten	- 4.500	—		
19	Boete voor vervroegde aflossing			- 2.900	—
20	Agenten-provisie	- 6.900	—		
		f 9.107.400	—	*f* 9.107.400	—

Fol. 5. Nog te betalen intrest 3 mnd. à 5% over *f* 7.700.000 = *f* 96.250,—. Zie fol. 8.
„ 7. Nog te vorderen intrest *f* 102.800. Zie fol. 8.
„ 8. Zie fol. 5, 7 en 11.
„ 9. Afschrijven *f* 2000.
„ 10. Nog te betalen *f* 1000.
„ 11. De rekening-courant van de bank sluit met een credit-saldo van *f* 24920. Het verschil is intrest.

Koopsom	f 7500,–	
Vooruit betaalde grondbelasting	- 20,–	
		f 7520,–
Vooruit ontvangen huur		- 100,–
		f 7420,–
6 % hypotheek	f 8000,–	
3 mnd. rente	- 120,–	
Vergoeding voor vervroegde aflossing	- 120,–	
		- 8240,–
		f 820,–

(R.K. H.H.S. Rolduc.)

150.

1 Juni. De Rotterdamse Hypotheekbank krijgt van haar agent B. te Dordrecht bericht, dat hij voor haar rekening heeft afgesloten een hypotheek op pand en erve aan de Singel, ten behoeve van J. Delfgauw, benevens dat hij heeft weten te plaatsen 20 pandbrieven ad f 1000, rentende $4^{1}/_{2}$%, tegen de koers 99.

Hierop stuurt de hypotheekbank aan haar agent de volgende rekening:

Hypotheek		f 20.000,–
Rente à 5 % tot 1 Juli a.s.	f 83,33	
Provisie $1^{1}/_{2}$ %	- 300,–	
Taxatie-kosten	- 20,–	
		- 403,33
		f 19.596,67
20 à f 1000 $4^{1}/_{2}$ % Pandbrieven à 99	= f 19.800,–	
Rente 5 mnd. à $4^{1}/_{2}$ %	= - 375,–	
		- 20.175,–
		f 578,33

Provisie voor U:

$^{3}/_{4}$ % van f 20.000 hypotheek	= f 150,–	
$^{1}/_{4}$ % van f 20.000 pandbrieven	= - 50,–	
		- 200,–
In Uw debet ...		f 378,33

Geef de journaalpost voor de hypotheekbank.

(H.H.S. Dordrecht.)

151.

Journaliseer het volgende.

Een hypotheekbank sluit de volgende transacties:

a. Uitgegeven *f* 10000 $4^1/_2$ % pandbrieven tegen 99 % .... *f* 9900,–
Coupon 1 mnd. 20 dg..... - 62,50

f 9962,50
Zegel effecten-nota .... - 12,–

Bedrag per kas ontvangen . *f* 9974,50

b. Gesloten hypotheek aan J. Landman, Olst, op landerijen à 5% *f* 10000,–
Taxatie-kosten ... *f* 25,–
Afsluit-provisie ... - 100,–
- 125,–

Aan hem per kas betaald ..... *f* 9875,–

c. Ingekocht wegens faillissement van de eigenaar:
een huis in Wijhe voor .... *f* 8000,–
Kosten van overdracht .... - 600,–

per kas betaald.... *f* 8600,–

Hierop was indertijd een hypotheek verstrekt, groot *f* 9000,–
Achterstallige rente .... - 400,–
Diverse kosten .... - 200,–

f 9600,–
Het pand bracht op .... - 8000,–

Tekort .... *f* 1600,–

Dit bedrag wordt aan den curator opgegeven ter verificatie.

d. Ontvangen van den curator in het faillissement uit *c.* een eerste uitkering van 50 %.

e. De slot-uitkering uit het bovenbedoeld faillissement, groot $6^3/_4$ % (= *f* 108), ontvangen.

(H.H.S. Deventer, gewijzigd)

152.

Saldibalans van een Stoomtram-Maatschappij per 31 December 19..

Fol.	Namen der Rekeningen.	Saldibalans			
		Debet		Credit	
1	Aandelenkapitaal			*f* 4.000.000	—
2	Aandelen in portefeuille	*f* 1.000.000	—		
3	5 % Obligatielening			- 2.000.000	—
4	5 % Obligatiën in portefeuille ...	- 500.000	—		
5	Koersverschil op obligatiën	- 26.000	—		
6	Kas	- 12.324	36		
7	Kosten van eerste aanleg	- 4.400.223	31		
8	Magazijn	- 83.435	65		
9	Vernieuwingsfonds			- 373.352	76
10	Belegd Vernieuwingsfonds	- 362.245	69		
11	Debiteuren	- 149.090	95		
12	Te betalen coupons			- 1.500	—
13	Spoor- en bouwmaterialen	- 73.504	51		
14	Drukwerk en kantoorbehoeften ..	- 8.185	34		
15	Goederenvervoer			- 523.829	56
16	Waarborgkapitalen bij gemeenten .	- 86.851	32		
17	Reservefonds			- 125.210	34
18	Belegd reservefonds	- 123.416	87		
19	Personenvervoer			- 351.146	72
20	Borgstellingen personeel			- 20.800	—
21	Pensioen- en Ondersteuningsfonds			- 61.325	45
22	Belegd Pensioen- en Ondersteuningsfonds	- 60.000	—		
23	Afrekening vervoer in rechtstreeks verkeer	- 6.324	18		
24	Crediteuren			- 113.575	43
25	Prolongatie	- 200.000	—		
26	Kosten van algemeen beheer	- 56.255	31		
27	Exploitatiekosten	- 390.612	68		
28	Intrest	- 52.814	25		
29	Diverse ontvangsten			- 20.544	16
		f 7.591.284	42	*f* 7.591.284	42

a. Stel, met behulp van de volgende gegevens, de Balans en Verlies- en Winstrekening samen.

b. Geef de voorafgaande journaalposten.

Gegevens:

Fol.	3.	Coupon $^1/_4$ en $^1/_{10}$. Zie fol. 4 en 28.
,,	5.	Afschrijven *f* 1.000,—.
,,	7.	Afschrijven *f* 50.000,—.
,,	8.	Taxatie van de voorraad *f* 78.000,—. Het verschil vereffenen op fol. 9.
,,	9.	Verhogen met *f* 25.000,—. Zie verder fol. 8, 10 en 13.
,,	10.	Koerswaarde der effecten.... *f* 363.814,35 Lopende rente .... - 3.956,18 *f* 367.770,53 Het verschil overboeken naar fol. 9.
,,	11.	Afschrijven op afzonderlijke rekening 1 % der uitstaande vorderingen.
,,	12.	Verjaard 2 coupons à *f* 25.
,,	13.	Taxatie van de voorraad *f* 70.000,—. Het verschil komt ten laste van het Vernieuwingsfonds.
,,	14.	Verbruikt voor *f* 5.318,27.
,,	16.	Deze bestaan uit *f* 30.000,— contanten, waarover nog een jaar rente à 5 % te vorderen, en uit effecten met een koerswaarde van *f* 56.914,63; lopende rente *f* 618,24. Zie fol. 28 (de rente van de waarborgkapitalen wordt op „Intrest" geboekt).
,,	17.	Zie fol. 18.
,,	18.	Koerswaarde der effecten.... *f* 121.318,96 Lopende rente .... - 1.524,98 *f* 122.843,94 Het verschil vereffenen op fol. 17.
,,	19.	Waarde der lopende abonnementen *f* 8.400,—.
,,	20.	Hierover nog *f* 450 rente verschuldigd, hetgeen thans wordt geboekt.
,,	22.	De belegging is in waarde onveranderd gebleven.
,,	25.	Nog te vorderen rente $^1/_2$ maand à 3 %. Zie fol. 28.
,,	26.	Nog te betalen *f* 5.814,23; vooruitbetaald *f* 3.214,96.
,,	28.	Zie fol. 3, 16, 20 en 25.

153.

Stel een kolommenbalans samen met behulp der volgende gegevens:

Fol. 12. Lopende rente 3 mnd. à $4\frac{1}{2}$ %. Zie fol. 25.
„ 13. Ongeboekte rente te goed *f* 100. Zie fol. 25. Ongeboekte provisie en onkosten *f* 30.
„ 14. Een der chauffeurs, met een loon van *f* 1350, doet uitsluitend dienst bij de reparatie-afdeling.
„ 16. In dit bedrag zijn begrepen *f* 3800 wegens salaris van den bedrijfschef der verhuur-afdeling en *f* 3500 wegens dat van den chef der afdeling reparatie.
„ 17. Waarde van de voorraad *f* 12.000,—. Het magazijn ressorteert onder de reparatie-afdeling. Zie fol. 18.
„ 18. Bij vergissing is op deze rekening een bedrag van *f* 800 geboekt voor nieuwe banden, die voor het magazijn bestemd waren en in de voorraad zijn begrepen.
„ 20. Een nota van *f* 75 voor een der cliënten der verhuur-inrichting was wel geboekt in het debiteurenboek, doch niet in de hulpboeken. Zie ook fol. 6.
„ 23. Waarde van de voorraad ...... *f* 100 } Behoren beide bij de
„ 24. „ „ „ ...... - 800 } reparatie-afdeling.
„ 25. Zie fol. 12 en 13.
„ 26. De fooien, die tegelijk met de rekeningen wegens gehuurde auto's door de cliënten worden betaald, worden eens per jaar onder de chauffeurs verdeeld.

Gevraagd:

De kolommenbalans met afzonderlijke kolommen voor de exploitatie-staat der verhuur-afdeling en voor die der reparatie-afdeling.

(Veren. v. Leraren i/h Boekh., gewijzigd.)

HERHALINGS-OPGAVEN.

EERSTE AFDELING.

156.

Journaliseer voor een N.V. de volgende voorvallen.

a. 3 Jan. 1936. Gedeclareerd een interim-dividend over 1935 ad 10 % over een kapitaal groot *f* 700.000,—, uitsluitend betaalbaar bij de Stedelijke Bank, tegen intrekking van dividendbewijs no. 10.

b. 4 Jan. 1936. Bericht ontvangen van de Stedelijke Bank, dat zij *f* 70.000,— overboekte van de gewone rekening naar de dividend-rekening.

c. 31 Jan. 1936. Afrekening ontvangen van de Stedelijke Bank, over in Januari betaalde interim-dividenden.

440 dividenden no. 10 à *f* 100	*f* 44.000,—
$^1/_4$ % .provisie	- 110,—
	f 44.110,—

d. 15 Mei 1936. De Algemene Vergadering van aandeelhouders keurt de balans en verlies- en winstrekening goed. De winst over 1935 wordt als volgt verdeeld:

Dividend 30 % van *f* 700.000,— ..	*f* 210.000,—
Dividendbelasting	- 19.005,—
Reserve	- 55.714,29
Tantièmes (w.o. tantième-belasting)	- 27.857,14
Onverdeeld dividend	- 995,—
	f 313.571,43

Het dividend is vanaf 1 Juni betaalbaar bij de Stedelijke Bank tegen intrekking van dividendbewijs no. 11.

e. 16 Mei 1936. Bericht ontvangen van de Stedelijke Bank, dat zij *f* 140.000,— van gewone rekening overboekte naar dividend-rekening.

f. 30 Juni 1936. Afrekening ontvangen van de Stedelijke Bank over in Juni betaalde dividenden.

500 dividenden no. 11 à *f* 200	*f* 100.000,—
$^1/_4$ % provisie	- 250,—
	f 100.250,—

g. 1 Juli 1936. Afboeken, wegens verjaring, 3 dividendbewijzen no. 6 à *f* 50 = *f* 150.

157.

In de firma „Wolters & Smit" zal per 1 October 19.. als nieuwe vennoot worden opgenomen de heer Soeters, met een volgestort kapitaal van *f* 60.000,—.

De firmanten Wolters & Smit maken in verband hiermede balans op per ultimo September. Deze balans luidt:

10 Maart. Betaald per Twentsche Bank aan L. Lefrère, Parijs:
frcs. 10000 à *f* 9,75 .... = *f* 975,–
Onkosten .... - 0,60
f 975,60

11 „ C. Jansen, alhier, aan wien wij een schuld hadden van *f* 10.800,–, neemt van ons over 10 nog ongeplaatste aandelen à 110 % = *f* 11000.
Het restant à *f* 200 stort hij bij de Twentsche Bank.

12 „ Gekocht per kas ter belegging van het reservefonds:
f 10.000 $4^1/_2$% obligaties Gem. A à 99 = *f* 9900,–
Intrest .... - 49,25
f 9949,25
Provisie $^3/_8$ % ... *f* 37,50
Zegel 1,2 ‰ .... - 12,–
- 49,50
f 9998,75

13 „ Geplaatst à deposito bij de Twentsche Bank ter belegging van het reservefonds voor 1 jaar vast .... - 5000,–

16 „ Uitgekeerd aan J. Hartsma, oud-kantoorbediende, zijn pensioen over de 1e helft Maart .... - 50,–

17 „ Te kort in kas .... - 1,20

18 „ Per giro betaald aan P. de Jong, Goes .... - 598,–
Alle betalingen per giro lopen over de kas.

19 „ Bericht ontvangen van de Twentsche Bank, dat zij de haar ter incasso gezonden quitanties geïnd heeft.
C. de Haan, Leiden .... *f* 30,80
K. de Vries, Amsterdam ... - 50,80
f 81,60
Incasso-kosten .... - 0,60
f 81,–
De quitantie A. Vlietstra, Deventer, is niet betaald.
Retourkosten *f* 0,20.

(H.H.S. Zutphen.)

163.

In een zaak wordt de dubbele methode van boekhouden toegepast. De journalisering geschiedt maandelijks.

Na het opmaken van de proefbalans per 31 December, ontdekt de boekhouder de volgende fouten, in het vierde kwartaal gemaakt:

1. Het kasboek is 31 October afgesloten met het juiste bedrag *f* 935,80 doch op 1 November heropend met *f* 953,80. Het verschil werd 30 Nov. op de rekening „Kasverschillen" afgeboekt.

2. Een storting bij den bankier van *f* 1000 is 31 October zowel uit het kasboek als uit het bankboek gejournaliseerd.

3. Een betaling aan G. de Groot alhier, van *f* 50 rente, was 15 November in het tabellarisch kasboek geplaatst in de kolom „Intrest", terwijl G. de Groot in het crediteurenboek voor die rente reeds was gecrediteerd.

4. J. de Boer, die een rekening heeft in het debiteurenboek, was 16 November voor *f* 125,10 gecrediteerd, terwijl hij voor dat bedrag had moeten worden gedebiteerd.

5. De rekening „Onkosten" moest volgens het journaal gedebiteerd worden voor *f* 36,20. Ze is in het grootboek echter gedebiteerd voor *f* 63,20.

6. In het tabellarisch verkoopboek was een verkoop van *f* 4000 eigen goederen geplaatst in de kolom „Goederen in Commissie".

Geef aan, in welke boeken, en hoe, bovengenoemde fouten moeten worden hersteld. (Examen Handelskennis L.O.)

164.

Op 1 Januari werd in het grootboek der firma Jansen & Co. de rekening „Goederen" heropend met een saldo groot *f* 60000.

Op 31 December d.a.v. blijkt uit het inkoopboek, dat in het afgelopen jaar is gekocht voor *f* 225.000,—.

Volgens het verkoopboek is gedurende die tijd verkocht voor een totaal bedrag van *f* 261.000,—, terwijl de eindtelling van het inkoop-retourenboek *f* 4320 bedraagt.

Stel de rekening „Goederen" samen, sluit ze af per 31 December en heropen ze, met inachtneming der volgende gegevens:

De goederen zijn van 27 t/m 29 December geïnventariseerd met een waarde van *f* 67180.

Gedurende de inventarisatie werd daarvan een deel, waarvan de inventarisprijs *f* 6000 bedroeg, verkocht en geboekt.

Bovendien werd van 27 t/m 29 December gekocht, ontvangen en geboekt, maar nog niet geïnventariseerd, een partij goederen ter waarde van *f* 8500.

(Examen Handelskennis L.O.)

165.

Op de balans van een handelaar, die zijn boekhouding voert naar de Enkele methode, stonden op 31 Dec. 1936 de navolgende Activa en Passiva vermeld:

Kas	*f*	300,—
Goederen	-	35.000,—
Debiteuren	-	16.000,—
Kassier (debetsaldo)	-	9.500,—
Kantoorgebouw	-	20.000,—
Intrest (nog te goed)	-	1.500,—
Voorschot op salarissen	-	500,—
Crediteuren	-	30.000,—
Onkosten (nog te betalen)	-	2.800,—

82.800,—
32.800,—
Kapitaal → 50.000,—

Hij houdt niet anders dan een tabellarisch kasboek, een debiteurenboek en een crediteurenboek. De kassiersposten lopen alle over de kas.

De recapitulatie van het kasboek over 1937 wees de na te noemen ontvangsten en uitgaven aan.

Ontvangsten. *Uitgaven.*

Kassier	*f* 50.000	—	Kassier	*f* 36.000	—
Contante verkopen ..	- 40.000	—	Contante inkopen	- 50.000	—
Debiteuren	- 268.000	—	Crediteuren	- 238.000	—
Diversen	- 13.200	—	Onkosten	- 15.000	—
	371.200	-	Salarissen	- 9.000	—
Beginsaldo Kas →	300	-	Diversen	- 8.500	—
	371.500,-		Eindsaldo Kas →	15.000,-	
				371.500,-	

De bovenstaande posten „Diversen" zijn samengesteld als volgt:

Intrest	*f* 1.500	—	Privé	*f* 7.500	—
Oude emballage	- 700	—	Intrest	- 1.000	—
Aandeel in een nalatenschap	- 10.500	—			
Voorschot salaris	- 500	—			
	f 13.200	—		*f* 8.500	—

Opgaven:

1. Stel de balans samen per 31 December 1937.
2. Bepaal de winst (of het verlies) door kapitaalsvergelijking.
3. *a.* Bepaal het totaal der inkopen over 1937.
   b. Bepaal het totaal der verkopen over 1937.
   c. Bepaal de winst (of het verlies) op goederen over 1937.
4. Stel een gedetailleerd winst-overzicht samen.

Bij de uitwerking hiervan houde men rekening met hetgeen hieronder volgt:

a. De saldilijst uit het debiteurenboek geeft per 31 December 1937 een totaal aan van *f* 17.000.

b. De saldilijst uit het crediteurenboek geeft per 31 December 1937 een totaal aan van *f* 36.000.

c. De taxatie van de goederenvoorraad op 31 December 1937 is *f* 65.000.

166.

Saldibalans

van een Stoomvaart-maatschappij per 31 December.

1	Aandelen-kapitaal			ƒ4.000.000	—
2	5 % Obligatielening			- 400.000	—
3	Reserve tot aflossing van obligaties			- 300.000	—
4	Gebouwen en terreinen	ƒ 260.000	—		
5	Stoomschepen	-4.275.000	—		
6	Schepen in aanbouw	- 200.000	—		
7	Aanlegplaatsen	- 45.000	—		
8	Crediteuren			- 62.874	10
9	Debiteuren	- 125.400	—		
10	Kas en Kassier	- 489.246	10		
11	Onderhoud schepen	- 115.725	80		
12	Vervoer			-3.807.912	70
13	Reizenrekening	-2.727.379	16		
14	Magazijn	- 174.712	—		
15	Intrest	- 21.700	—		
16	Te betalen coupons			- 500	—
17	Disagio op obligaties	- 25.000	—		
18	Agentschappen	- 150.400	—		
19	Afschrijving op debiteuren			- 4.000	—
20	Reserve			- 450.000	—
21	Belegde reserve	- 429.725	—		
22	Algemene onkosten	- 135.423	74		
23	Vernieuwingsfonds			- 112 000	—
24	Assurantie Eigen-risico			- 37.425	—
		ƒ9.174.711	80	ƒ9.174.711	80

Fol. 2. Coupon 1 Januari en 1 Juli. De Januari-coupon moet nog geboekt worden.
„ 4. Afschrijven 8 %.
„ 5. „ 10 %.
„ 6. Geschatte waarde ƒ 180.000,—. Het verlies afschrijven ten laste van het Vernieuwingsfonds (zie fol. 23).
„ 7. Afschrijven 10%.
„ 9. Als oninbaar afschrijven een vordering van ƒ 500.
„ 10. Uit de rekening-courant van den kassier blijkt, dat deze ons heeft gecrediteerd voor ƒ 725,50 intrest en gedebiteerd voor ƒ 47,50 onkosten. Verder blijkt, dat een agent (zie fol. 18), op onze rekening bij den kassier heeft gestort ƒ 3700.
„ 11. Hiervan ƒ 45.000,— ten laste van het Vernieuwingsfonds. Het saldo als verlies afboeken.